

Uzasadnienie

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.). Kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, plan zadań ochronnych, na okres 10 lat, ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 **Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045**, zwanego dalej obszarem Natura 2000, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Projekt dokumentacji został sporządzony przez wyłonionego w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcę – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, którego beneficjentem jest Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. poz. 186, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) jeśli jest taka potrzeba, wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

Omawiany obszar Natura 2000, został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r., która została zastąpiona decyzją Komisji (UE) 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 8191) Dz. U. UE. L. 353/324 z dnia 23 grudnia 2016 r.

Projekt planu zadań ochronnych sporządzono dla całego obszaru Natura 2000, bowiem nie stwierdzono występowania przesłanek o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, to jest dla obszaru Natura 2000 ani jego części nie ustanowiono planu ochrony, na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich. Obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz ustalono jego granice według współrzędnych załamania granicy w układzie PL – 1992. Na podstawie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych (zwanym dalej SDF) oraz badań terenowych, zidentyfikowano przedmioty ochrony, którymi są siedliska przyrodnicze: **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)** i **9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**.

Dokonana w trakcie prac terenowych ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wykazała następujące:

- 1) Drzewostany siedliska 9170 tworzą przede wszystkim dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz sztucznie wprowadzona sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* oraz grab *Carpinus betulus* - tworzący II piętro. Lokalnie, w miejscach wilgotnych pojawiają się wiązy: szypułkowy *Ulmus laevis* i górski *U. glabra*. Warstwę krzewów tworzy przeważnie leszczyna zwyczajna *Corylus avellana*, wiciokrzew suchodrzew *Lonicera xylosteum* oraz odnawiający się grab. Runo

w zależności od żyzności i wilgotności gleby, wieku i zróżnicowania przestrzennego drzewostanu oraz warunków świetlnych wykazuje znaczne zróżnicowanie tak pod względem składu gatunkowego, jak i struktury. Z gatunków typowych dla łąk występują tu m.in.: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, kokoryczka wielkokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas*, perłówka zwisła *Melica nutans*, podagrycznik zwyczajny *Aegopodium podagraria*, przytulia Schultesa *Galium schltesii*, turzyca palczasta *Carex digitata* i zawilec gajowy *Anemone nemorosa*. W płatach zacienionych w runie wzrasta udział ilościowy gatunków ogólnoleśnych, jak: szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa* czy bluszczyk kurdybanek *Glechoma hederacea*. Warstwa mszysta łąk jest słabo rozwinięta, a jej zwarcie nie przekracza 10%. Głównym gatunkiem jest tu żurawiec falisty *Atrichum undulatum*.

W obszarze stwierdzono cztery zróżnicowane siedliskowo i wilgotnościowo postacie łąk w randze podzespołów:

- łąka czyszcowa *Tilio-Carpinetum stachyetosum* – najrzadszy typ łąki, będący pod wpływem wód podskórnych. W runie oprócz czyszcza leśnego *Stachys sylvatica*, występują gatunki wilgociolubne;
- łąka typowa *Tilio-Carpinetum typicum* – najszerszej rozpowszechniony, któremu odpowiada wyżej przedstawiona charakterystyka;
- łąka miodownikowa *Tilio-Carpinetum melittetosum* – występują tu obok siebie przedstawiciele z różnych zbiorowisk roślinnych od typowo leśnych, po okrajkowe i łąkowe, pojawiają się tu również gatunki związane ze świetlistymi dąbrowami: dzwonek brzoskwiolistny *Campanula persicifolia*, groszek czerniejący, miodownik melisowaty, miodunka wąskolistna, lilia złotogłów, podkolan biały, gorysz siny *Peucedanum cervaria*, konwalia majowa, nawłóć pospolita i kokoryczka wonna. Warstwa mszysta jest bardzo słabo rozwinięta.
- łąka trzcinnikowa *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum* – w runie występują gatunki borowe, jak: trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinaceae*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense* i borówka czernica *Vaccinium myrtillus*.

Czynnikiem obniżającym ocenę stanu zachowania jest na ogół brak martwego drewna, stosunkowo duży udział sosny i innych gatunków obcych ekologicznie, a także brak dojrzałych drzewostanów oraz ich wyrównana struktura pionowa i przestrzenna. Biorąc powyższe pod uwagę stan zachowania siedliska oceniono jako zły (U2). Wskazać tu należy, iż zarówno procesy starzenia się drzewostanu, jak i zwiększania udziału ilościowego martwego drewna czy gatunków charakterystycznych wymagają czasu, a co za tym idzie potrzeba kilku dekad na poprawę struktury stanu zachowania siedliska. Dlatego też, w perspektywie najbliższych kilkunastu lat brak jest realnych możliwości polepszenia stanu ochrony siedliska. Uwaga zatem winna być skierowana na poprawę określonych wskaźników parametru struktury i funkcji przedmiotu ochrony.

- 2) Płaty świetlistej dąbrowy (9110), reprezentują trzy- i czterowarstwowe zbiorowiska leśne, a zwarcie drzewostanu osiąga 60-80%. Drzewostan tworzą dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* i sosna *Pinus sylvestris* (w niektórych wydzieleniach jest gatunkiem wiodącym), klon zwyczajny *Acer platanoides* i sporadycznie grab *Carpinus betulus* oraz lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Podszyt, oprócz podrostu drzew, budują: jarzab zwyczajny *Sorbus aucuparia*, leszczyna, kruszyna *Frangula alnus*, szakłak pospolity *Rhamnus cathartica* i trzmielina zwyczajna *Euonymus europaea* oraz w wielu płatach silnie odnawiający się grab. Zwarcie tej warstwy, w zależności od wydzielenia waha się od 10 do 70%. Runo najlepiej zachowanych płatów jest bujne i zróżnicowane pod względem gatunkowym. Liczną grupę stanowią gatunki charakterystyczne dla zespołu *Potentillo albae-Quercetum* oraz wyższych jednostek syntaksonomicznych – związku *Potentillo albae-Quercion petraeae* i rzędu *Quercetalia pubescenti-petraeae*. Należą do nich: bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, dziurawiec skapolistny *Hypericum montanum*, miodownik melisowaty, miodunka wąskolistna, naparstnica zwyczajna, pierwiosnka lekarska, poziomka pospolita *Fragaria*

vesca, pięciornik biały *Potentilla alba*, przytulia północna *Galium boreale*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, i turzyca pagórkowa *Carex montana*. Towarzyszą im gatunki charakterystyczne dla klasy *Querc-Fagetea* i związku *Fagetalia sylvaticae*, m.in.: groszek wiosenny, gwiazdnica wielkokwiatowa, perłówka zwisła, przytulia Schultesa i przylaszczka pospolita. W płatach ze zwiększoną ilością sosny wzrasta udział gatunków związanych z borami klasy *Vaccinio-Piceetea*, m.in. borówki czarnej. Istotnym elementem runa dąbrów są rośliny łąkowe z klasy *Molinio-Arrhenateretea* oraz ciepło- i światłolubne gatunki związane z okrajkami klasy *Trifolio-Geranietea sanguinei*, m.in.: bodziszek czerwony *Geranium sanguineum*, czyścica storzyszek *Clinopodium vulgare*, gorysz siny, groszek czerniejący, koniczyna dwukłosa, pajęcznica gałęzista, przytulia pospolita *Galium mollugo*, przytulia właściwa *Galium verum*, pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum*, rozchodnik wielki *Sedum maximum*, rutewka mniejsza, traganek szerokolistny *Astragalus glycyphyllos* i wyka płotowa *Vicia sepium*. Z gatunków towarzyszących, znaczący udział w runie mają m.in.: konwalia majowa, orlica pospolita, konwalijka dwulistna *Maianthemum biforium* i jeżyna właściwa *Rubus idaeus*. Pod względem fitosocjologicznym płaty świetlistej dąbrowy *Potentilla albae-Quercetum* występujące w Obszarze reprezentują odmianę mazowiecko-małopolską (Matuszkiewicz i Kozłowska 1991). Na ocenę stanu zachowania wpływa przede wszystkim ujednoczona struktura drzewostanów, przewaga drzewostanów sosnowych, zbyt duże zwarcie koron drzew lub bujnie rozwinięta warstwa podszytu powodujące ocienienie dna lasu oraz zmniejszony udział ilościowy i jakościowy gatunków charakterystycznych w runie. Dlatego też, stan zachowania siedliska oceniono jako zły (U2). Podobnie jak w przypadku grądów poprawa stanu zachowania dąbrów świetlistych wymaga czasu i podjęcia działań polegających na stopniowej poprawie określanych wskaźników parametru struktury i funkcji siedliska.

Wspomnieć tu należy, iż w ramach prac nad planem zadań ochronnych stwierdzono występowanie niewielkich różnic w wynikach inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych, sporządzonych przez PGL Lasy Państwowe oraz Ekspertów opracowujących projekt dokumentacji. Niniejsze wynika z zastosowania wytycznych waloryzacji i oceny stanu zachowania siedlisk Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przy ocenie stanu ochrony przedmiotów ochrony na potrzeby planu zadań ochronnych.

Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, dostępną pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>), zdefiniowano zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. Zaproponowany sposób zapisu, w przypadku zagrożeń o tożsamym charakterze i odnoszących się do więcej niż jednego przedmiotu ochrony, pozwolił na eliminację powtórzeń w tekście zarządzenia. Wśród zagrożeń wymienia się:

- 1) W stosunku do siedliska 9170, z uwagi na dotychczasowy sposób realizacji gospodarki leśnej, drzewostany są ujednoczone wiekowo i przestrzennie, występują gatunki niezgodne ze składem gatunkowym siedliska oraz brak jest odpowiedniej ilości martwego drewna. Dlatego też, jako zagrożenie istniejące wpisano gospodarkę leśną i użytkowanie lasów. Wskazać tu jednak należy, iż racjonalnie prowadzona gospodarka leśna, obejmująca m.in. wskazania dotyczące przedmiotów ochrony, wynikające z niniejszego planu i ujęte w zapisach sporządzanego w niedalekiej perspektywie czasowej Planu Urządzenia Lasu na lata 2019 – 2028 nie będzie stanowiła zagrożenia istniejącego, a jedynie potencjalne. Wśród zagrożeń potencjalnych zdefiniowanych w trakcie sporządzania planu zadań ochronnych wymienia się zanieczyszczenie powietrza, w tym zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną. Obecność drogi krajowej powoduje emisję zanieczyszczeń i pyłów przez przejeżdżające samochody, wśród których znaczną liczbę stanowią samochody ciężarowe (tzw. tiry). W konsekwencji w obrębie obszaru może nastąpić osłabienie zdrowotne drzew, a w skrajnych wypadkach ich obumieranie. Eliminacja zagrożenia z uwagi na położenie obszaru Natura 2000 nie jest możliwa. Minimalizacja oddziaływania tlenków azotu i siarki, pochodzących ze spalania paliw, wymaga regulacji systemowych i wykracza poza zakres planu zadań

ochronnych. Działania mające na celu ograniczenie procesu pylenia, możliwe są podczas prowadzenia prac związanych z modernizacją drogi. Szczegółowe rozwiązania winny być analizowane na etapie ewentualnej procedury oceny oddziaływania na środowisko.

- 2) Zagrożeniem istniejącym dla siedliska 91I0 (z podobnych względów, jak w przypadku siedliska 9170) jest gospodarka leśna i użytkowanie lasów. Zagrożeniem potencjalnym natomiast zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną i zakwaszenie będące efektem opadu igliwia i szyszek.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter, ustalono następujące cele zadań ochronnych:

- 1) W stosunku do siedliska 9170 jest to zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 310 ha. Ponadto, celem działań ochronnych jest stworzenie warunków do poprawy parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie charakterystycznej kombinacji florystycznej oraz wieku drzewostanu i udziału martwego drewna, w tym zamierających i dziuplastych drzew na całej powierzchni siedliska.
- 2) W stosunku do siedliska 91I0 jest to zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 160 ha. Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa warunków świetlnych w dnie lasu oraz stworzenie warunków do przywrócenia charakterystycznej kombinacji florystycznej runa.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ramach planu zadań ochronnych, zarówno w stosunku do siedliska 9170 jak i 91I0 zaplanowano, działania ochronne polegające na ochronie najcenniejszych płatów siedlisk poprzez odstąpienie od zabiegów związanych z gospodarowaniem i użytkowaniem drzewostanów oraz ochronie różnorodności biologicznej polegającej na realizacji prac wynikających z Planu Urządzenia Lasu na określonych zasadach, w tym m.in. prowadzenie prac poza sezonem wegetacyjnym. W stosunku do siedliska 9170 zaplanowano ponadto stopniową przebudowę drzewostanu (tam gdzie znajduje to uzasadnienie), w stosunku do siedliska 91I0 natomiast zabiegi związane z prześwietleniem dna lasu poprzez redukcję podszytu. Tym samym, ze względu na to, że część z drzewostanów osiągnie wiek ponad 100 lat, stopniowej poprawie ulegnie wskaźnik dotyczący wieku drzewostanu i udziału martwego drewna lub zamierających drzew (9170), stopniowej eliminacji będą podlegały gatunki takie jak sosna, świerk, modrzew czy buk oraz ograniczona zostanie ingerencja w występujące w dnie lasu gatunki roślin charakterystycznych dla obu siedlisk. Osiągnięcie nakreślonych niniejszym planem celów wydaje się być zatem realne. Projekt planu zadań ochronnych opracowywany był przy współpracy z Nadleśnictwem Jabłonna, przy ogólnym zrozumieniu potrzeby ochrony wartości przyrodniczych obszaru Natura 2000. Zaplanowany w ramach planu zadań ochronnych regularny monitoring realizacji działań ochronnych oraz stanu zachowania przedmiotów ochrony pozwoli na ocenę skuteczności zdefiniowanych zadań.

Miejsce realizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 wskazano w załączniku numer 6 do zarządzenia, bazując na podziale ewidencyjnym działek oraz wydzieleniach leśnych wyodrębnionych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2009 - 2018.

Planowane w ramach planu zadań ochronnych zadania ochronne, w trybie roboczym Zespołu Lokalnej Współpracy zostały udostępnione m.in. podmiotom takim jak: Nadleśnictwo Jabłonna, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Urząd Miasta i Gminy Serock, Starostwo Powiatowe w Legionowie, Urząd Gminy Pomiechówek, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim oraz Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (pismo WPN-II.6320.67.2016.AA.2 z dnia 30 listopada 2016 r.).

Analiza dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody (w tym między innymi: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Serock i Pomiechówek), nie wykazała konieczności sformułowania wskazań do dokumentów planistycznych. Nie stwierdzono również przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 bowiem plan zadań ochronnych oraz zaplanowane w nim działania uznano za wystarczającą ochronę dla przedmiotów ochrony obszaru, zapewniającą jego integralność oraz spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Z uwagi na występowanie reprezentatywnych

płatów siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) oraz grupy charakterystycznych gatunków światłolubnych w granicach oddz. 15 Nadleśnictwa Jabłonna, dalszej analizie będzie podlegać zasadność zmiany granic obszaru Natura 2000 poprzez powiększenie obszaru o ww. oddział. Niniejsze stanowi jednak odrębną procedurę i będzie realizowane poza procesem sporządzania planu zadań ochronnych.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych z dnia 26 marca 2012 r, które zostało zawarte w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu. Ponadto, informacja ta została umieszczona na stronie projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. Następnie, obwieszczeniem z dnia 24 maja 2012 r., opublikowanym w prasie (Gazeta Wyborcza Nr 118.7543/2012), poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. Ponadto, obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu oraz urzędów administracji samorządowej, jak również stronie internetowej projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono uwag.

W trakcie procesu sporządzania planu zadań ochronnych, w dniach 11 lipca i 6 września 2012 r. w siedzibie Nadleśnictwa Jabłonna, zorganizowano spotkania dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele m.in: Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Wykonawcy projektu dokumentacji, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Nadleśnictwa Jabłonna i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Na spotkaniu poinformowano, iż osoby bądź instytucje zainteresowane uczestnictwem w pracach mogą zgłaszać chęć udziału w procesie tworzenia planu zadań ochronnych poprzez bezpośredni kontakt z koordynatorem i wykonawcą projektu oraz Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wyniki prac nad projektem zostały ujęte w stabelaryzowanym dokumencie pod nazwą „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Światliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045”, który posłużył jako materiał wyjściowy do opracowania projektu planu zadań ochronnych w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.72.2016.AA z dnia 30 grudnia 2016 r., zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (projektu zarządzenia) oraz poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do dokumentu w terminie 21 dni, tj. do 20 stycznia 2017 r. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zostało opublikowane w prasie (Nasz Dziennik Nr 304/2016 (5752)), umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu i urzędach administracji samorządowej. Informację o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wysłano między innymi do: Urzędu Miasta i Gminy Serock, Starostwa Powiatowego w Legionowie, Urzędu Gminy Pomiechówek, Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim, Nadleśnictwa Jabłonna, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego

Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Ponadto, informację o wyłożeniu projektu zarządzenia do publicznego wglądu wysłano do organizacji pozarządowych.

W myśl art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 założenia do niniejszego dokumentu planistycznego zostały udostępnione wraz z wspomnianym wcześniej obwieszczeniem z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych, zaś projekt dokumentu wraz z wymaganymi załącznikami (zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody) został udostępniony wraz z obwieszczeniem z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie wyłożenia do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych. „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Światliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045”, dostępna jest do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

W trakcie udziału społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi i wnioski do projektu planu zadań ochronnych:

Lp.	Imię i nazwisko /nazwa instytucji	Data wpływu uwag do urzędu	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia	Uwagi
1	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	10 stycznia 2017 r.	„W tabelach z celami ochrony oraz działaniami ochronnymi nie ma wymienionego żadnego gatunku motyla”	Uwaga uwzględniona.	Uwaga odnosi się do treści § 4 projektu zarządzenia udostępnionego do udziału społeczeństwa. Wskazać należy, iż zgodnie z SDF przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 są siedliska przyrodnicze: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) i 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>). Z tego też względu pozostawienie informacji o identyfikacji zagrożeń potencjalnych oraz istniejących dla gatunku motyla jest niczym nieuzasadnione i dokonano stosownej zmiany. Zmiana ta polegała na usunięciu z treści § 4 zarządzenia słów “i gatunku motyla”.
2	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	10 stycznia 2017 r.	„W przypadku tego siedliska zwiększenie ilości martwego drewna ponad pewny poziom może okazać się niekorzystne. Wg metodyki monitoringu GIOŚ nie powinna przekraczać 5 % zasobności drzewostanu”.	Uwaga uwzględniona.	Uwaga odnosi się do treści działania o liczbie porządkowej 6 załącznika 5 do projektu zarządzenia udostępnionego do udziału społeczeństwa. Posiłkując się metodyką monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dla siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) wskazać należy, że

				<p>cechy drzewostanów, takie jak obecność starych drzew czy martwego drewna na dnie lasu świadczą o występowaniu prawidłowych cykli rozwojowych w ekosystemie leśnym. Powodują wzbogacenie mikrosiedlisk dla wielu organizmów, szczególnie ksylobiontycznych. Z drugiej jednak strony eutrofizacja jest jedną z głównych przyczyn zaniku dąbrów ciepłolubnych. Rozkładające się drewno powoduje wzrost zawartości pierwiastków biogennych w glebie, co może być przyczyną przyspieszenia procesu grądowienia. Występowanie znacznych ilości martwego drewna w płatach omawianego siedliska może być zatem niekorzystne. Pożądanym poziomem udziału leżącego martwego drewna (leżaniny) jest wartość do 5% zasobności drzewostanu. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści uwagi oraz projektu zarządzenia pod kątem poprawności zapisów wykazała konieczność zmian w omawianym zakresie, w związku z czym treść działania uległa przeredagowaniu otrzymując brzmienie: „Poprawa struktury i funkcji siedliska w zakresie wieku drzewostanu oraz zapobieżenie skutkowi zniszczenia fitocenoz leśnych i ochrona najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów) w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat).” Z analogicznych względów zmianie uległa treść działania wykazanego pod liczbą porządkową 7. Działanie to otrzymało brzmienie: „Ochrona bioróżnorodności i poprawa parametru struktury i funkcji siedliska poprzez prowadzenie zabiegów związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów po sezonie wegetacyjnym, to jest</p>
--	--	--	--	---

					w I i/lub IV kwartale roku. Działanie należy realizować w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat)”. Zaproponowane działania obejmują zadania z zakresu ochrony czynnej dla płatów siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti– petraeae</i>), zlokalizowanych w granicach rezerwatu przyrody Zegrze. Działania te przyczynią się do poprawy warunków siedliskowych dla gatunków światło- i ciepłolubnych charakterystycznych dla siedliska, co niewątpliwie wpłynie na poprawę parametru struktury i funkcji siedliska oraz perspektyw ochrony siedliska. Biorąc powyższe pod uwagę, dokonano zmiany treści załącznika 5 do projektu zarządzenia udostępnionego do udziału społeczeństwa poprzez dodanie działań przedstawionych pod liczbą porządkową 8 i 9 tabeli załącznika oraz liczbą porządkową 16 i 17, gdzie wskazano działania kontrolne.
3	Pan Paweł Pawlikowski	15 stycznia 2017 r.	<p>Zapisy planu są z naszego punktu widzenia dobre, ale w celu osiągnięcia efektu ekologicznego konieczne jest dopisanie działań związanych z usuwaniem nadmiaru liści oraz usuwaniem gatunków obcych (głównie wyrywanie młodych osobników czeremchy), które są w rezerwacie i będą się z pewnością siać po poprawie warunków świetlnych. Zaniechanie grabienia liści jest już wymienione w projekcie PZO.</p> <p>Propozycja dodatkowych zapisów dla siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti– petraeae</i>):</p> <p>1. Poprawa warunków występowania gatunków światłoządnych i ciepłolubnych poprzez usuwanie nadmiaru martwej biomasy z dna lasu (z wyłączeniem drewna wielko- i średniowymiarowego), której obecność wynika z obumarłych krzewów i opadu liści. Działania ochronne należy przeprowadzić przy użyciu narzędzi ręcznych lub mechanicznych, w IV kwartale roku, w ciągu pierwszych 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych. Uzyskaną biomasę należy usunąć poza granice obszaru Natura 2000.</p> <p>Obszar wdrażania: Obszar Natura 2000, w granicach siedliska (zgodnie z załącznikiem</p>	Uwaga uwzględniona.	

		<p>graficznym). Gmina Serock, - obręb 0027, działki ewidencyjne nr: 264, 269 Według wskazań ewidencji leśnej Nadleśnictwa Jabłonna, wydzielenia: - 27 b, c, g, h, - 28 a, c, f.</p> <p>2. Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych drzew, krzewów i bylin, w tym zwłaszcza czeremchy amerykańskiej i nawłoci późnej, w podszybie i warstwie ziół. Działania ochronne należy przeprowadzić przy użyciu narzędzi ręcznych lub mechanicznych, w III kwartale roku, w ciągu pierwszych 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych. Usuwanie należy przeprowadzić ręcznie, w miarę możliwości poprzez wrywanie. Skuteczność działania należy monitorować w ramach oceny stanu zachowania siedliska i w razie stwierdzenia takiej konieczności działanie należy powtórzyć. Obszar wdrażania: Obszar Natura 2000, w granicach siedliska (zgodnie z załącznikiem graficznym). Gmina Serock, - obręb 0027, działki ewidencyjne nr: 264, 269 Według wskazań ewidencji leśnej Nadleśnictwa Jabłonna, wydzielenia: - 27 b, c, g, h, - 28 a, c, f.</p>		
--	--	---	--	--

Uwzględnienie niektórych ze zgłoszonych uwag w ramach procedury udziału społeczeństwa, wiązało się z dokonaniem zmian w treści projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000,

w zakresie poprawności jego zapisu. Zmiany dotyczyły przeredagowania tekstu w § 4 zarządzenia oraz w tabeli załącznika numer 5 do zarządzenia.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: LEX-III.0521.1.15.2016 z dnia 24 marca 2017 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu;
- 3) na podstawie art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 911 500 zł (słownie: dziewięćset jedenaście tysięcy pięćset złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. Część z zadań będzie realizowana w ramach prac zaplanowanych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jabłonna. Skutki finansowe przedmiotowej regulacji wynikać będą z realizacji zaprojektowanych w planie zadań ochronnych działań ochronnych i monitoringu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz programów unijnych.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Leśnictwo i pozyskiwanie drewna”, „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251 poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej i jest zgodna z tym prawem.